

Lipka¹

Výroční zpráva

2019

OBSAH

1 SEZNAMTE SE S LIPKOU	3	6 VYSOKOŠKOLSKÁ VÝUKA	18
O Lipce	3	Vyučované předměty	18
Pět pracovišť Lipky	5	7 PROJEKTY LIPKY	20
2 VÝUKOVÉ PROGRAMY LIPKY	7	Přehled projektů	20
3 VOLNÝ ČAS	9	O projektech	21
Kroužky a kluby pro děti i dospělé	9	8 EDIČNÍ CENTRUM LIPKY	30
Zájmové kluby a víkendové výpravy	9	Přehled vydaných materiálů	30
Tábory	11	9 EKOPUBLIKA	32
4 AKCE PRO VEŘEJNOST	14	10 ZAHRADY LIPKY	33
5 VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH, PŘEDEVŠÍM PEDAGOGŮ	15	11 FINANCOVÁNÍ A HOSPODAŘENÍ	34
		12 PŘEHLED ZAMĚSTNANCŮ	36

Milí příznivci Lipky,

rok 2019 uběhl jak voda, nicméně si ho všichni budeme pamatovat jako rok, v němž pokračovalo ubývání zásob podzemní vody, a naše republika se potýkala s velkým suchem. Sucho se stalo tématem i pro lidi, kteří dosud tvrdošijně zastávali názor, že je vše v pořádku a není třeba měnit naše zaběhlé chování a postupy. Nikdo totiž nemohl přehlédnout umírající jehličnaté lesy.

Co to pro nás znamenalo? Bylo třeba se připravit na velký zájem o vzdělávání a informace od lidí, kteří chtěli pomoci. Zajímali se o příčiny environmentálních problémů i o možnosti vlastního zapojení. Lipkoví pedagogové se rychle přizpůsobili a aktuálně začleňovali nové akce zaměřené na klimatickou změnu a sucho do svých nabídek. Také narostl zájem o konzultace k přírodním zahradám.

Rok 2019 proběhl taktéž ve znamení drobných výročí. Pracoviště Jezírko oslavilo patnácté narozeniny, Kamenná si ke svým desátým narozeninám nadělila otevřenou zahradu U Řeky. Dárek si plně zasloužila. Prvních deset let probíhalo ve znamení hledání a dotváření smysluplné cesty, která vede složitým terénem vzdělávání dospělých. Dnes už můžeme prohlásit, že hlavní cesta je prošlápnuta a že k ní patří ještě několik chodníčků, které ji podporují. Kamenná neplní pouze původní myšlenku environmentálního vzdělávání vysokoškoláků a pedagogů. Spolu s akademickou sférou a mnoha renomovanými organizacemi se pustila do hledání nových pohledů na vzdělávání žáků zaměřeného na odpovědné jednání k přírodě a lidem.

Uplynulý rok se stal taktéž významným pro novou oblast – vzdělávání k podnikavosti. Projekt KaPoDaV umožnil proškolení šedesáti koordinátorů podnikavosti a několika stovek dalších pedagogů, kteří společně zavádějí téma do škol. Ve spolupráci s Regionální radou podnikavosti JMK Lipka koordinovala přípravu podpůrných a osvětových dokumentů pro ředitele škol a realizátory dalšího vzdělávání pedagogů v oblasti podnikavosti.

Děkujeme všem, kdo Lipku navštěvují a podporují. Přejme si společně, ať je naše práce inspirativní a nadále padá na úrodnou půdu.

Hana Korvasová, ředitelka Lipky

O LIPCE

Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání je jednou z největších a nejstarších organizací v České republice věnujících se environmentální výchově dětí i vzdělávání dospělých. Jejich výukových programů se za rok zúčastní přes 25 000 žáků, někteří přijdou na půl dne, jiní zde stráví celý týden nebo vyjedou s lipkovými pedagogy na školu v přírodě. Během odpolední se pracoviště Lipky plní dětmi navštěvujícími volnočasové kroužky a kluby. O prázdninách a ve dnech volna pořádá Lipka také celou řadu příměstských i pobytových táborů. Zejména rodiny s dětmi mají ve velké oblibě víkendové akce pro veřejnost, tematicky většinou navázané na tradiční svátky, roční období nebo důležité dny pro přírodu. Lipka se věnuje také učitelům – nabízí jim velké množství vzdělávacích seminářů, exkurzí a dalších akcí.

Lipka spolupracuje s řadou škol a univerzit nejen v Jihomoravském kraji. Má statut fakultního zařízení Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity. Je příspěvkovou organizací Jihomoravského kraje a členským střediskem celostátní Sítě středisek ekologické výchovy Pavučina. V rámci Edičního centra vydává řadu publikací, klíčů a pomůcek či her, které pomáhají pedagogům i dětem učit (se) o přírodě. Je zapojená do celé řady českých i mezinárodních projektů, ať už jako partner, či přímo nositel projektu. Na svých pracovištích využívá Lipka k výuce certifikované přírodní zahrady, jejichž význam a věhlas neustále roste. Svým komplexním přístupem k environmentálnímu vzdělávání inspiruje ostatní organizace nejen v České republice, ale i v okolních zemích.

PARTNEŘI A SPOLUPRACUJÍCÍ ORGANIZACE

jihomoravský kraj

MUNI

Univerzita Palackého
v Olomouci

Obec Krásensko

PĚT PRACOVIŠŤ LIPKY

Mají mnoho společného, a přece je každé jedinečné. Všechna se věnují environmentální výchově, ale v činnosti každého se odráží přírodní i kulturní prostředí, ve kterém se nacházejí, stejně jako lidé, kteří zde pracují.

LIPOVÁ

Funkcionalistický dům na brněnské ulici Lipová byl prvním místem, kde Lipka začala před 28 lety působit. Dnes se pracoviště Lipová věnuje šetrnému a odpovědnějšímu přístupu k přírodě třeba i prostřednictvím oživování starých řemesel. Tvořením z přírodních materiálů vede k uvědomění si hodnoty ruční práce. Přibližuje dětem způsoby, jak z přírody získáváme, co často používáme: chléb, mléko, čokoládu, tričko nebo vlněný svetr.

ROZMARÝNEK

Nízkoenergetický dům na okraji Brna-Jun-drova, obklopený ukázkovou přírodní zahradou, se coby pracoviště Lipky zvané Rozmarýnek zaměřuje na šetrný provoz budov, zdravé vaření a permakulturu. Školám nabízí i zajištění školních výletů, pobytových programů a ozdravných pobytů v přírodě mimo Brno.

RYCHTA

Rychta sídlí „na dědině“, v historické budově bývalé zemanské rychty v Krásensku na Dražanské vrchovině. V tomto prostředí je velmi blízko k přírodě a její ochraně, stejně jako ke krajině, jejímu vývoji, ke kulturní historii. Základ činnosti tvoří pobytové programy založené na místě ukotveném učení, při nichž žáci zakoušejí kouzlo i nepohodlí terénní výuky.

NA OBSAH

JEZÍRKO

Jezírko se nalézá nedaleko nad Brnem, je snadno dostupné veřejnou dopravou, a přitom obklopené malebnými lesy. Má kvalitně vybavené učebny – i když tou nejlepší je tu les. Ideální místo pro zkoumání lesních ekosystémů, života zvířat, koloběhu vody, fungování půdy.

KAMENNÁ – VZDĚLÁVACÍ CENTRUM ALEŠE ZÁVESKÉHO

Kamenná na Starém Brně názorně ukazuje, na jak malém prostoru je možné vytvořit pestrou přírodní zahradu. Základem činnosti pracoviště je vzdělávání dospělých, zejména pedagogů a studentů učitelství. Je tahounem projektové spolupráce s mnoha českými i zahraničními partnery, v níž se zaměřuje zejména na metodickou podporu venkovního učení, zahradní pedagogiku a zahradní terapii.

VÝUKOVÉ PROGRAMY LIPKY

- 👉 **91** jednodenních a **21** pobytových výukových programů v nabídce
- 👉 **1 157** odvedených výukových programů
- 👉 **6 112** hodin výuky
- 👉 **25 836** účastníků

Nabídka jednodenních výukových programů cílí na mateřské, základní i střední školy. Zaměření výuky je rozmanité – od seznamování s živočichy i rostlinami v našem okolí přes práci s přírodními materiály, vaření z toho, co nám nabídne zahrada, až po témata s globálním přesahem. Cílem Lipky je vzbuzovat v dětech zájem o přírodu a utvářet v nich odpovědný přístup k životnímu prostředí a všemu živému.

Pracoviště Jezírko, Rozmarýnek a Rychta pořádají rovněž vícedenní pobytové programy i školy v přírodě. To vše v našich vlastních zařízeních nebo v pronajatých základnách na Tišovsku a Vysocině. Žáci tak mají možnost vyjet ze školy do přírodovědně zajímavých lokalit a proniknout hlouběji do vztahů mezi jednotlivými činiteli krajiny. Díky zážitkovým aktivitám napomáhají programy vytváření zdravých vztahů ve třídách.

Rok 2019 přinesl do výukových programů Lipky řadu novinek. Pracoviště Jezírko připravilo pobytový program *Probádejte svět* zaměřený na badatelsky orientovanou výuku i dva nové jednodenní programy. Také pracoviště Lipová rozšířilo portfolio jednodenních programů, tentokrát o program pro děti z MŠ vysvětlující problematiku původu a zpracování surovin. Mezi významné novinky patří vytvoření výukových programů pro žáky ZŠ Kociánka se speciálními vzdělávacími potřebami. Na těchto programech se podílela pracoviště Jezírko a Rozmarýnek. Nový pobytový program pracoviště Rozmarýnek s prvky podnikavosti, finanční gramotnosti a trvalé udržitelnosti nazvaný *Svou cestou* vznikl díky projektu KaPoDaV.

Počty jednodenních výukových programů podle pracovišť

Pracoviště	2019												Počet výukových programů	Počet hodin trvání	Počet dnů trvání	Počet účastníků	Počet účastnických hodin
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12					
Jezírko	32	29	50	43	50	42			38	51	38	25	398	1 324	398	8 080	26 574
Kamenná	2	8	4	5	21	15			14	9	6	10	94	312	94	1 951	6 469
Lipová	32	23	34	33	34	29	1	1	24	33	29	25	298	994	298	5 627	18 923
Rozmarýnek	17	9	17	23	26	14			33	26	22	15	202	700	202	5 901	20 738
Rychta	4	4		3	12	9			4	8	4		48	221	48	1 181	5 444
Celkem	87	73	105	107	143	109	1	1	113	127	99	75	1 040	3 551	1 040	22 740	78 148

Počty pobytových výukových programů podle pracovišť

Pracoviště	2019												Počet výukových programů	Počet hodin trvání	Počet dnů trvání	Počet účastníků	Počet účastnických hodin
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12					
Jezírko	1	3	4	4	4	3			4	3	4	3	33	624	137	737	13 925
Rozmarýnek		7	4	5	4	3			1	2	6		32	821	171	1 077	26 296
Rychta	4	5	4	5	9	5			6	6	6	2	52	1 116	193	1 282	28 039
Celkem	5	15	12	14	17	11			11	11	16	5	117	2 561	501	3 096	68 260

KROUŽKY A KLUBY PRO DĚTI I DOSPĚLÉ

👉 34 pravidelných kroužků pro 470 členů

Mezi kroužky pro děti převažují přírodovědně zaměřené – děti objevují zákonitosti a vztahy v přírodě, zkoumají přírodní zahrady, starají se o rostliny a zvířata nebo vytváří umělecká díla z přírodních materiálů. Pestrá nabídka obsahuje také kroužky tábornické, zahrádkářské, kulinařské, chovatelské, kroužek fotografický či entomologický. V roce 2019 vznikly také kroužky nové. Patří mezi ně *Střevlíci*, kteří při poznávání přírody používají tablety, *Chrostíci* pro předškoláky nebo pro velký zájem přidán další kroužek pro rodiče s dětmi – *Sojky*. Velký úspěch zaznamenal také ornitologický kroužek *Puštíci*, který funguje již druhým rokem na Rozmarýnku a jedná se o jediný takto zaměřený kroužek v Brně. Na každém z kroužků se děti učí, jak se chovat odpovědně a šetrně k životnímu prostředí. Důraz klademe také na spolupráci, zodpovědnost, schopnost řešit problémy, samostatnost, vzájemný respekt a přátelské vztahy. Ve svém volném čase k nám pravidelně chodí také dospělí, například plést košíky z proutí a pedigu nebo cvičit jógu. Pro babičky a dědečky s vnoučaty je tu klub *Babi, dědo, pojďte si hrát!* V roce 2019 setkání klubu provázela pohádková postavička Kuky, s níž děti poznávaly proměny přírody v průběhu celého roku.

ZÁJMOVÉ KLUBY A VÍKENDOVÉ VÝPRAVY

👉 3 zájmové kluby a 30 víkendových výprav

Stále oblíbenější jsou naše víkendové kluby, které zahrnují jedno- i vícedenní výpravy do přírody, při nichž s dětmi zažíváme různá dobrodružství. Rychta opět pořádala tradiční víkendovky pro středoškolačky, nejúspěšnější se stala jeskyňářská expedice se speleologem. Na Lipové zdárně pokračoval víkendový klub *Běžníci* pro děti ze 4.–7. tříd, jeho členy nejvíce zaujala předvánoční víkendovka, na které nechyběla oslava zimního slunovratu ani předvánoční tvoření šetrné k přírodě. Rozmarýnkový víkendový klub Rezeda oslavil v roce 2019 10 let své činnosti a i nadále se věnuje environmentální osvětě a praktické ochraně přírody. Na Rozmarýnku také pokračoval entomologický klub *Hmyzí víkendovky* a fotografický klub *Foton*. Loni otevřený víkendový klub *Lýkožrouti* navázal na slibný začátek hned čtyřmi víkendovými akcemi, ke kterým se přidal i pobytový tábor *Lýkožrouti na Třeboňsku*. Víkendové výpravy pořádalo také pracoviště Kamenná, a ani na nich nebyla nouze o dobrodružství, na jedné z víkendovek dokonce účastníci putovali s ohněm zamrzlou krajinou. O zájmový klub pro rodiče s dětmi s poruchami autistického spektra *Mandragora*, kde rodiče mohou sdílet své zážitky, radosti i starosti při práci na zahradě, zatímco jim asistenti či asistentky pečují o děti, byl i v roce 2019 velký zájem.

Pravidelné kroužky	
Název kroužku	Počet členů
JEZÍRKO	
Brablenci	23
Brouk Pytlík	11
Čmeláci	18
Klub skřítků Lesníčka	41
Kuklíci	18
Larvičky	20
Pestřenky	20
Svižníci	18
Zlatohlávcí	17
KAMENNÁ	
Jógou ke zdravému životnímu stylu	8
Košíky	7
LIPOVÁ	
Bobříci	6
Cvrčilký	9
Divoši	8
Keramikohraní	4
Kulíšci	5
Mravenci	15
Nezmaři	16
Pampelišky mladší	32
Pampelišky starší	9
Píďalky	31
Tvořivé ještěrky	8
Žabky	6

Pravidelné kroužky	
Název kroužku	Počet členů
ROZMARÝNEK	
Hřibata	9
Jóga pro zdravá záda	12
Kuchtíci	7
Kutílci	9
Maškrtníci	11
Norníci	15
Puštíci	6
Salamandr	13
Sphinx	12
Špalíčci	10
RYCHTA	
Estavela	16

Zájmové kluby a víkendové výpravy

JEZÍRKO	
Lýkožrousti	
KAMENNÁ	
Mandragora	
Senioři a děti	
Víkendovky Kamenná	
LIPOVÁ	
Běžníci	
Víkendovky Lipová	
ROZMARÝNEK	
Hmyzí víkendovky	
Víkendovky Devětsil	
Víkendovky Foton	
Víkendovky Rezeda	
RYCHTA	
Chovatelský klub	
Příroda, nejlepší herna na světě	
Víkendovky nejen pro středoškoláky	

TÁBORY

👉 48 táborů pro celkem 1 165 účastníků – 37 příměstských a 11 pobytových

Na táborech příměstských i pobytových se děti proměňují například v lovce mamutů, indiány nebo japonské samuraje. A někdy je to víc než divadlo – třeba na táboře *Hoří!* jsme se potkali s doopravdivými hasiči, kteří nám předvedli svoji práci, *Hmyzí dobrodružství* nás zavedlo na místa výskytu zajímavých druhů hmyzu a na táboře *Začínáme se zvířátky* jsme si na vlastní kůži vyzkoušeli péči o spoustu živých tvorů. Opět jsme ve spolupráci s Muzeem města Brna uspořádali dva příměstské tábory na Špilberku, tentokrát jsme objevovali baroko a jeho zahrady. Svě pevné místo si již vybudoval tábor pro prarodiče a děti na Lipové *Babi, dědo, pojďme spolu na tábor!* Kromě letních táborů uspořádala Lipka také příměstské i pobytové tábory o jarních i podzimních prázdninách.

Příměstské tábory		
Název tábora	Počet dnů	Počet účastníků
JEZÍRKO		
Bystronožka	5	34
Chyťte kvída	5	32
Indiánskou stezkou	5	28
Na liščíh ohonu	5	32
Na pustém ostrově	5	29
Povídání islandského elfa	5	12
Trosečníci	5	29
Ztracené puntíky	5	28
KAMENNÁ		
Oživlé baroko na Špilberku I	5	22
Oživlé baroko na Špilberku II	5	23
LIPOVÁ		
Cestou samurajů	5	25
Cestování časem	5	14
Dřevěná tvořivá dílna	5	10
Pojďme spolu na tábor	4	23
Případy ze zoologické zahrady I.	5	25
Případy ze zoologické zahrady II.	5	24
Putování za řemesly	5	25
Skřítci z Lipové chaloupky	5	24
Time travelling	5	10

Příměstské tábory		
Název tábora	Počet dnů	Počet účastníků
ROZMARÝNEK		
!Jídlo! aneb tábor na cestách	5	16
Bláto až za ušima	5	25
Car Otká a Podzemní říše	4	20
Dobrodružství s drakem Ládónem	5	24
Dračí akademie	5	15
Jak nakrmit draka	5	24
Kdopak to mluví	5	22
Ládón – strážce jabloně	5	16
Poslední vládce větru I.	5	24
Poslední vládce větru II.	5	23
Ráno s Bobem a Bobkem	5	14
Spoušť	5	17
Výlety za zvířaty	5	19
Začínáme se zvířátky	5	24
RYCHTA		
Hoří!	5	33
Kořeňecké výpravy do pravěku	5	39
Lovci mamutů	5	33
Záhada Bermudského trojúhelníku	5	20
Celkem 37 příměstských táborů	183	857

Pobytové tábory		
Název tábora	Počet dnů	Počet účastníků
JEZÍRKO		
Lýkožrouti na Třeboňsku	13	27
Ukradený totem	8	53
KAMENNÁ		
Letní tábor Divochů a jejich přátel	8	18
Pobytový tábor Oslava: Indiáni	7	40
LIPOVÁ		
Fantastická zvířata	8	15
Tajemství Čarohradu	8	21
Tajemství kouzelné obory, Tajemství skrytého lesa	13	24
ROZMARÝNEK		
ExpediceEKO	6	19
Po stopách... divočiny	6	19
Pobytový tábor Domašov	5	57
RYCHTA		
Expedice Novohradky	6	15
Celkem 11 pobytových táborů	88	308

AKCE PRO VEŘEJNOST

👉 56 akcí pro 6 990 účastníků

I ten, kdo Lipku nenavštěvuje pravidelně, může zavítat na některou z akcí, které pořádáme pro širokou veřejnost, zpravidla u příležitosti tradičních i méně tradičních svátků.

Největší událostí každého roku bývá *Den Země* – jeden v Krásensku, druhý v Brně. Ten brněnský na Kraví hoře, pořádaný ve spolupráci s řadou dalších environmentálních organizací, nesl v roce 2019 podtitul *Voda nad zlato* a dorazilo na něj tři tisíce návštěvníků. Na dvaceti stánovištích s aktivitami sbíraly děti kapičky vody, z hlíny a semínek pak uhnětly semínkové bomby. Díky nim v létě rozkvetl na Kraví hoře nový záhon. Pro dospělé jsme připravili exkurze do Centra léčivých rostlin, povídání o organismech žijících v jezírku na Kraví hoře nebo přednášky o využití dešťové vody či vodních prvcích v zahradách. Na Rychtu v Krásensku přilákalo krásné počasí i téma *Příroda naostro* přes 150 lidí.

Na Jezírku se vloni konaly tři populární akce pro veřejnost: *Slavnosti podzimu*, *Od Martina do Tří králů* a *Otvírání studánek*. Tradičně se uskutečnily také *Zahradní inspirace* a *Léto v zahradě*, dvě zahradní akce určené speciálně seniorům.

Lipová kromě každoročního *Slunovratu*, *Adventní Lipky* a *Zeleného čtvrtku* připravila také novou podobu oblíbené akce s netopýry. Událost nazvaná *Za netopýry do obory*, organizovaná ve spolupráci s Českou společností pro ochranu netopýrů, nabídla tříkilometrovou procházku po Kohoutovické oboře spojenou s odchytom, ukázkou a výkladem o těchto létajících savcích. Úplnou novinkou pak byla podzimní *Zavařená zahrada* zaměřená na domácí zpracování úrody.

Rozmarýnek uspořádal pro veřejnost v roce 2019 celkem šest akcí. Zářijové odpoledne s kroužky se tentokrát proměnilo v akci *Do školy s Harry Potterem*. Její program připravila studentka 4. ročníku umělecké školy jako svůj závěrečný školní projekt. Celá akce pro téměř 100 osob slavila značný úspěch.

Na Kamenné pokračovaly oblíbené přírodovědné exkurze do méně i více známých koutů brněnské přírody. S odborníky z různých oborů jsme se vydali na houby, za geologickými zajímavostmi na Hády nebo za systlem na Medlánecké kopce. Za účasti veřejnosti jsme na akci *Nech brouka žít* slavnostně otevřeli přírodní zahradu U Řeky.

VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH, PŘEDEVŠÍM PEDAGOGŮ

➤ 108 vzdělávacích akcí pro 1 942 pedagogů

➤ 39 vzdělávacích akcí pro 734 nepedagogů

Věříme, že největší vliv na to, co se děti a studenti naučí, mají učitelé. Proto se zaměřujeme na jejich vzdělávání a individuální podporu. Zprostředkováváme pohledy odborníků na aktuální témata spojená s životním prostředím a věnujeme se rozvoji kompetencí zkvalitňujících výuku. Naše vzdělávací kurzy nicméně navštívilo i mnoho účastníků z řad veřejnosti, které environmentální témata zajímají.

Naší vizí je společnost, která jedná udržitelně

Velkou oporou při šíření tématu udržitelné budoucnosti se nám stávají koordinátoři environmentální výchovy. Ti se v rámci svého téměř ročního specializačního studia pořádaného Lipkou věnují zkvalitnění vzdělávání v environmentálních tématech a ekologizaci provozu ve svých školách a institucích. V roce 2019 toto studium úspěšně absolvovalo 23 pedagogů, dalších 25 zahájilo studium už 14. ročníku. Zkušené koordinátory i nové absolventy dále dlouhodobě podporujeme. Více než 240 škol z našeho regionu čerpalo podporu z rozesílek didaktických materiálů sítě Mrkev a Mrkvička, a dalších zhruba 60 bylo zapojeno v programu Ekoškola. Koordinátoři, ale i další pedagogové z jihomoravských škol se již tradičně setkávají na konferencích *KONEV* (pro ZŠ a SŠ) a *Konvička* (pro MŠ). *KONEV* se v roce 2019 týkala tématu *A není to náhodou práce?* – tedy aktivního, místně ukotveného učení zaměřeného na řešení skutečných problémů. *Konvička* s podtitulem *Žijí tady s námi* cílila na vztah lidí ke zvířatům – chovaným i divokým. K řešení témat spojených s udržitelným životním stylem jsme inspirovali pedagogy i veřejnost mnoha praktickými řemeslnými kurzy, které nabízely cesty ke snižování osobní spotřeby, např. v čase před vánočními svátky konaný kurz *Dárčky bez nakupování*.

Učíme pro život odpovědný k lidem a přírodě

Příroda táhne, a tak jsme se i v roce 2019 učili v přírodě – na našich exkurzích, jednodenních seminářích v Brně a okolí i při pobytech v chráněných územích, v Orlických horách, na Šumavě i v Posázaví.

Samozřejmě jsme se učili i o přírodě – v rámci letního setkání s odborníky na *Repetitoriu terénní přírodovědy* či v rámci pravidelného cyklu školení *Rok v přírodní zahradě*, díky kterému se v našem kraji rozrůstá síť přírodních zahrad i skupina samozásobitelsky nalaďených zahradníků.

A učili jsme i „přírodou“. To je totiž podtitul naší nové metodiky nazvané *Venkovní výuka*, kterou v rámci podpůrného balíčku začali využívat učitelé přírodních věd na deseti školách v regionu. Díky ní se vydávali se svými žáky do okolí, aby prožívali, zkoumali a vyvozovali souvislosti

přímo v lese, na louce či u vody, ale vždy v blízkosti své školy. Sucho jako palčivé téma roku odkrývala Národní konference EVVO a environmentálního poradenství pořádaná ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí nazvaná přízvučně *Nasucho*. Odborníci na ní pojmenovali hlavní příčiny současného stavu – neutěšený stav české krajiny i probíhající klimatickou změnu. V rámci konference byl představen také inspirující přehled aktivit, jež mohou přispět k chápání a řešení stávajícího stavu. Pro učitele z mateřských škol jsme připravili seminář *I malí mohou pomáhat přírodě* o tom, jak environmentálně významná témata předávat i malým dětem pomocí knihy a metodiky **Příběhy Toly, Poly a Rošťáka**.

Životní prostředí, to není jen příroda, ale i lidé a vztahy mezi nimi

Věnovali jsme se také tématům spojeným s komunikací, osobním rozvojem a kreativitou. Konference *Jak vychovává etická výchova* pořádaná v rámci cyklu *Zdraví nás baví* tak otevřela obzory spojené s morálkou, hodnotami a pravdivostí informací. *Řemeslné léto, Košíky z vrbového proutí* a další tvořivé kurzy nebo hudební seminář *Od Martina do Tří králů* zase probouzely tvořivost a umění sebevyjádření. Workshop *Komunikační dovednosti pro učitele* umožnil nácvik reakcí v různých modelových situacích. Seminář *Děti rády experimentují* sice inspiroval především k pedagogickému využití představených pokusů, v závěru se však vedla debata o tom, že když si dokážeme hrát a bádát i my dospělí, snadněji svým nadšením přivábíme také naše svěřence.

Vzdělávací akce pro pedagogy

Cílová skupina	Počet akcí	Počet dnů trvání	Počet hodin trvání	Počet účastníků
Učitelé MŠ	13	21	163	318
Učitelé MŠ a ZŠ	16	34	265	346
Učitelé ZŠ – 1. a 2. stupeň	16	21	118	230
Učitelé ZŠ a SŠ	42	50	283	700
Vychovatelé a učitelé MŠ	1	1	4	14
Vedoucí oddílů a kroužků	12	15	90	176
Interní zaměstnanci Lipky	4	4	27	87
Externí zaměstnanci Lipky	3	7	49	46
Pracovníci SEV	1	3	24	25
Celkem	108	156	1023	1 942

Vzdělávací akce pro nepedagogy

Typ akce	Počet akcí	Počet dnů trvání	Počet hodin trvání	Počet účastníků
Kurzy pro veřejnou správu	2	2	19	268
Řemeslné kurzy	19	27	142	147
Kurzy zahradní terapie	9	9	40	114
Ostatní	9	9	38	205
Celkem	39	47	239	734

👉 **26** předmětů na **7** fakultách **3** univerzit

👉 **540** hodin výuky

I letos pokračovala dlouhodobá spolupráce Lipky s Masarykovou univerzitou, Univerzitou Palackého v Olomouci a Mendlovou univerzitou v Brně. V případě Masarykovy univerzity se jedná především o katedry pedagogiky, primární pedagogiky a sociální pedagogiky, katedru tělesné výchovy a výchovy ke zdraví na Pedagogické fakultě a katedru environmentálních studií na Fakultě sociálních studií. Nově jsme navázali ekopedagogickou spolupráci s Přírodovědeckou fakultou MU.

Jako fakultní zařízení Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity se zapojujeme také do pedagogicko-psychologických a učitelských praxí.

V roce 2019 jsme uspořádali sedmnáctý ročník *Soutěže diplomových a bakalářských prací se vztahem k životnímu prostředí a ekologii v Jihomoravském kraji*. Zúčastnilo se jej 23 studentů z Masarykovy univerzity, Mendlovou univerzity a Vysokého učení technického v Brně. Součástí soutěže je nejen závěrečná konference a vydání sborníku anotací všech zúčastněných prací, ale také setkání a mezioborová diskuze studentů.

VYUČOVANÉ PŘEDMĚTY

MASARYKOVA UNIVERZITA

👉 Pedagogická fakulta

Školní pedagogika 2 – problémy vyučování a učení – kombinované studium

Školní pedagogika 2 – problémy vyučování a učení – prezenční studium

Praktikum ekologické výchovy 2 – prezenční studium

Úvod do ekologické výchovy

Environmentální vzdělávání

Úvod do ekologie a environmentální vědy

Úvod do environmentální edukace

Environmentální výchova 1: Praktikum z environmentální výchovy pro vychovatele

Ekologie ve výchově ke zdraví – kombinované studium

Ekologie ve výchově ke zdraví – prezenční studium

Environmentální a multikulturní praxe

Přírodní zahrady – jaro, léto
 Přírodní zahrady – podzim, zima
 Zahradní terapie pro pedagogy

👉 Přírodovědecká fakulta

Didaktika environmentální výchovy

👉 Fakulta sociálních studií

Živá knihovna – jednorázová přednáška pro studenty pedagogických oborů

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

👉 Pedagogická fakulta

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

👉 Přírodovědecká fakulta

Environmentální aspekty výuky na školách
 Základy didaktiky péče o životní prostředí
 Ekologická a globální výchova
 Environmentální a globální výchova na zdravotním kurzu
 Ekologická výchova a environmentální vzdělávání
 Seminář k didaktice environmentální výchovy
 Základy pedagogiky a didaktiky

MENDELOVA UNIVERZITA V BRNĚ

👉 Lesnická fakulta

Výchova k ochraně přírody a krajiny

👉 Institut celoživotního vzdělávání

Úvod do environmentální výchovy

PŘEHLED PROJEKTŮ

LIPKA JAKO REALIZÁTOR PROJEKTU

- ✚ BUDKA: Budování kapacit a spolupráce neformálního a formálního vzdělávání na Lipce
- ✚ CIVIS: Zaostřeno na občanské a sociální kompetence
- ✚ CVYK: Cestou vývojového kontinua – podpora učitelů v osvojování formativního hodnocení
- ✚ Earthkeepers v nových regionech ČR
- ✚ Erasmus+: S přírodou k vzájemnému porozumění
- ✚ Erasmus+: Podpora rozvoje lektorských dovedností a kompetencí směřujících k environmentálně a sociálně odpovědnému chování
- ✚ Národní síť EVVO
- ✚ Šablony II: Liška
- ✚ Kids for Eco-Action
- ✚ Podnikavostí k udržitelnému rozvoji Zakarpátí
- ✚ Rekonstrukce a vybavení center ekologické výchovy, učeben a jiných zařízení pro účely EVVO

LIPKA JAKO PARTNER PROJEKTU

- ✚ KaPoDaV – Podpora kariérového poradenství, podnikavosti pro udržitelný rozvoj a dalšího vzdělávání v Jihomoravském kraji (vedoucí partner Jihomoravský kraj)
- ✚ Jihomoravské regionální centrum na podporu integrace cizinců II (vedoucí partner Jihomoravský kraj)
- ✚ Edugard (vedoucí partner Chaloupky)
- ✚ Kolegiální podpora v síti Mrkvička (vedoucí partner SSEV Pavučina)
- ✚ Mistři kolegiální podpory v oblasti přírodovědné gramotnosti (vedoucí partner TEREZA, vzdělávací centrum)

O PROJEKTECH

BUDKA: BUDOVÁNÍ KAPACIT A SPOLUPRÁCE NEFORMÁLNÍHO A FORMÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ NA LIPCE

Již druhým rokem spolupracují pedagogové ze všech pracovišť Lipky s učiteli z vybraných partnerských škol na tvorbě nových environmentálních programů pro žáky. V roce 2019 se podařilo mnohé z těchto programů úspěšně pilotně ověřit.

Současně vznikla také první metodika k programu *Včelí údolí*, jež je součástí cyklu pobytových programů *Barevný podzim*. Metodika je nyní přístupná na internetové stránce projektu, kde budou zveřejněny také další, nyní vznikající metodiky. Pedagogické veřejnosti jsou zde volně k dispozici.

Pilotní ověření proběhlo u programů speciálně vytvořených pro ZŠ Kociánka, tedy pro žáky s různými druhy hendikepu. Dále byly ověřeny jednodenní programy určené pro žáky prvního i druhého stupně ZŠ. Patří k nim program o zdravém životním stylu, o Lišce Bystroušce a dva pobytové programy – *Barevný podzim* a *Pobytové environmentální praktikum*.

Žáci mateřských škol se v tomto roce seznamovali s bylinkami, jedlými plevele, klíčením nebo také s pavouky či houbami. Společně se žáky středních škol se jejich učitelé za pomoci pedagogů z Lipky začali věnovat terénní výuce. Na pobytových programech v chráněných krajinných oblastech Bílé Karpaty a Moravský kras si žáci vyzkoušeli badatelsky orientovanou výuku přímo v přírodě.

CIVIS: ZAOSTŘENO NA OBČANSKÉ A SOCIÁLNÍ KOMPETENCE

Projekt realizovaný v období 2016–2019 celkem sedmi partnery včetně dvou univerzit si kladl za cíl rozvoj sociálních a občanských kompetencí žáků ZŠ a SŠ prostřednictvím vytvořeného společenství praxe zaměřeného na výuku napříč předměty orientovanou na VUR, resp. výchovu k sociálně a environmentálně odpovědnému chování. Dále šlo především o rozvoj kompetencí pedagogů z fakult vzdělávajících učitele a učitelů škol nižšího stupně vzdělání prostřednictvím podpory společenství praxe, rozpracování hladin (vývojového kontinua) sociálních a občanských kompetencí ve vztahu k průřezovým tématům a s nimi propojenými vzdělávacími obory orientovanými na VUR a také na podporu implementace efektivních metodik pro rozvoj občanských a sociálních kompetencí do školní praxe prostřednictvím výuky napříč předměty.

Během plnění projektu se identifikovaly a ověřovaly metodické přístupy efektivních vzdělávacích strategií, podle nichž byly vypracovány vzdělávací programy vedoucí k naplňování klíčových kompetencí. Na základě analýzy byly vybrány metodické přístupy Active Citizens, Global storylines, Globe – badatelství, Místně zakotvené učení – škola pro udržitelný život a Venkovní výuka.

Za účelem zkvalitnění přípravy budoucích učitelů a rozvoje jejich kompetencí zanalyzovali didaktičtí pracovníci Univerzity Hradec Králové kurikula předmětů pedagogických oborů a zrealizovali stáže odborných a obecných didaktiků a studentů v expertních centrech, mezi něž patří Lipka, SEVER, Člověk v tísni – Varianty, NaZemi či Tereza.

V rámci rozpracování hladin vybraných občanských a sociálních kompetencí bylo v projektu vytvořeno vývojové kontinuum, jež indikativně popisuje hladiny sociálních a občanských kompetencí pro sociálně a environmentálně odpovědné jednání. Součástí řešení projektu je také samostatná klíčová aktivita zaměřená na identifikaci institucionálních bariér pro efektivní realizaci rozvoje občanských kompetencí prostřednictvím mezipředmětové výuky a průřezových témat a návrhů na jejich eliminaci či snížení.

Celkem má projekt za sebou 28 výstupů. Ty byly postupně prezentovány na třech velkých konferencích a i nadále se šíří prostřednictvím internetových stránek a vzdělávacích akcí.

CVYK: CESTOU VÝVOJOVÉHO KONTINUA – PODPORA UČITELŮ V OSVOJOVÁNÍ FORMATIVNÍHO HODNOCENÍ

Na začátku roku 2019 se na pracovišti Lipky – Kamenná rozběhl nový projekt s názvem **Cestou vývojového kontinua** – podpora učitelů v osvojování formativního hodnocení, do kterého jsou zapojeny čtyři školy z Jihomoravského a čtyři školy z Olomouckého kraje. Celkově tak tým metodiků z Lipky a organizace NaZemi podporuje v oblasti formativního hodnocení 20 učitelů. Ti zavádí prvky formativního hodnocení nejen do výuky, ale také celkově do své školy. Učitelé se společně setkávají ve dvou formativních skupinách (Olomoucký a Jihomoravský kraj) 6x ročně, vyměňují si zkušenosti, účastní se vzájemně náslechoých hodin apod. Dále se setkávají na vzdělávacích konferencích, ty se dosud uskutečnily dvě. Učitelé kromě formativního hodnocení spolupracují také na rozvoji vývojového kontinua v oblasti přírodovědné gramotnosti, projekt v tomto směru navazuje na končící projekt CIVIS.

EARTHKEEPERS V NOVÝCH REGIONECH ČR

Pracoviště Rozmarýnek zahájilo na konci roku 2019 realizaci projektu, jehož cílem je rozšířit program **Earthkeepers** (Strážci Země) do Jihomoravského, Zlínského, Olomouckého a Moravskoslezského kraje. Prvním krokem projektu bylo zakoupení americké licence, podle níž bude program připraven a uskutečňován. První pilotní programy pro žáky proběhnou v roce 2020.

ERASMUS+: S PŘÍRODOU K VZÁJEMNÉMU POROZUMĚNÍ

Od roku 2017 do léta 2019 realizovala Lipka projekt, jehož cílem bylo vytvoření sítě organizací věnujících se práci se zdravotně a sociálně znevýhodněnými, které využívají různých metod zahradní terapie. Na projektu se kromě Lipky podíleli partneři ze Slovenska, Slovinska, Velké Británie, Švýcarska, Portugalska a Itálie.

V rámci projektu se uskutečnilo celkem šest vzdělávacích aktivit, každá z nich u jiné partnerské organizace. Během aktivit účastníci vzájemně sdíleli své zkušenosti, získávali nové znalosti ze zahradní terapie a seznamovali se s legislativou této oblasti v jednotlivých zemích. Díky nově získaným znalostem a dovednostem mohou účastníci zavádět inovativní metody a strategie do činnosti svých domovských organizací nebo s jejich realizací pomáhat dalším zařízením formou konzultační podpory.

Díky projektu vznikla publikace představující organizace zabývající se metodami zahradní terapie v jednotlivých navštívených zemích. Dále jsme vydali brožuru o ekologickém zahradničení a terapeutickou pomůcku **Triomino**.

ERASMUS+: PODPORA ROZVOJE LEKTORSKÝCH KOMPETENCÍ SMĚŘUJÍCÍCH K ENVIRONMENTÁLNĚ A SOCIÁLNĚ ODPOVĚDNÉMU CHOVÁNÍ

Lipka dlouhodobě nabízí programy zaměřené na odpovědné chování, šetrnou spotřebu a environmentální vzdělávání. Projekt, který byl realizován v rámci programu Erasmus+ a který byl v roce 2019 ukončen, se zaměřoval právě na získávání inspirace a zdrojů pro rozvoj klíčových kompetencí lektorů Lipky a na zavádění inovativních a aktivizujících pedagogických metod do environmentálního vzdělávání.

Díky projektu vycestovalo 12 zaměstnanců Lipky v rámci pěti výjezdů do Finska či Švédska, kde se zúčastnili kurzů zaměřených na venkovní učení, environmentální vzdělávání a odpovědné chování organizací. Kromě kurzů mohli účastníci také stínovat místní učitele, lektory a pracovníky v environmentálním vzdělávání přímo při jejich práci. Zaměstnanci Lipky tak získali inspiraci v zemích s jinými vzdělávacími systémy než v České republice a posílili své sebevědomí v komunikaci a sebezprezentaci v anglickém jazyce.

Již v průběhu projektu šířili účastníci výjezdů nově nabyté zkušenosti mezi další zaměstnance Lipky, ale také mezi učitele, ředitele škol či zaměstnance Krajského úřadu Jihomoravského kraje.

NÁRODNÍ SÍŤ EVVO

V rámci Národního programu Životní prostředí získala Lipka v roce 2019 podporu čtyř následně realizovaných projektů. Všechny jsou zaměřeny na podporu a rozvoj denních a pobytových environmentálních výukových programů pro školy.

Cílem projektu **Ekologické výukové programy na Lipce – pracoviště Rozmarýnek** je podpora rozvoje environmentálního povědomí žáků formou výukových programů. Finance z projektu umožnily zlepšit zázemí pro stávající pobytové programy Rozmarýnku. Dále byly využity na uhrazení části mzdových nákladů pedagogů Rozmarýnku na pobytech.

Projekt **Pobytové programy Lipky – pracoviště Rychta** cílí na doplnění školní výuky o terénní přírodovědu. V rámci pobytových programů realizujeme blokovou intenzivní terénní výuku zaměřenou na bádání, průzkum konkrétní lokality, práci s přírodninami a živými organismy, pochopení vztahů a vazeb, sledování vlivu činnosti člověka na životní prostředí a navrhování změn vedoucích ke zlepšení stavu.

Hlavním cílem projektu **Ekologické výukové programy na Lipce – pracoviště Lipová** je prohlubování vazeb žáků k přírodě a životnímu prostředí. Věnujeme se porozumění souvislostem v přírodě a pomáháme budovat vztah a citlivost k přírodě, které se v současnosti silně vytrácí nejen u žáků z měst. Velká část výukových programů probíhá v přírodní zahradě Lipky.

V rámci projektu **Pobytové programy Lipky – pracoviště Jezírko** si klademe za cíl nahlédnout do širších souvislostí v lesních biotopech nejbližšího okolí Jezírka. Během programu *Co se děje v lese* si žáci vyzkouší roli vědců, prozkoumají vazby v místních ekosystémech a zjistí, jaké důsledky by mělo jejich narušení. Seznámí se také s dalšími funkcemi lesa. V programu klademe důraz na samostatné přemýšlení a hledání souvislostí.

Výukové aktivity Lipky směřují k podpoře environmentálně příznivějších postojů žáků a k naplňování Cílů a indikátorů pro EVVO v České republice stanovených Ministerstvem životního prostředí ČR.

ŠABLONY II – LIŠKA

Na podzim roku 2019 jsme začali s realizací projektu Liška v rámci Výzvy Šablony II, do níž se zapojila všechna pracoviště Lipky. Tento dvouletý projekt se zaměřuje na personální podporu, osobnostně profesní rozvoj pedagogů, společné vzdělávání dětí/žáků/účastníků, podporu extrakurikulárních a rozvojových aktivit, aktivity rozvíjející ICT, spolupráci s rodiči dětí/žáků/účastníků a spolupráci s veřejností. Cílem projektu je rozvoj oblastí, které si škola či školské zařízení určí jako prioritní pro svůj rozvoj a budoucí směřování. Cílovou skupinou projektu jsou pedagogičtí pracovníci mateřských, základních, základních uměleckých a středních škol, školních družin, školních klubů a středisek volného času včetně vedoucích pedagogických pracovníků.

KIDS FOR ECO-ACTION

Za podpory Visegradského fondu a ve spolupráci s projektovými partnery Fundacja CultureLab z Polska a DAPHNE Inštitút aplikovanej ekológie ze Slovenska jsme v roce 2019 vydali knihu pro děti s názvem **Dobrodružství Toly, Poly a Rošťáka**. Kniha obsahuje šest příběhů, v nichž se zvířecí kamarádi setkají s aktuálními problémy životního prostředí v České republice a v zemích našich sousedů. K vydané publikaci vznikla také audiokniha, kterou poutavě namluvil herec a člen brněnského divadla Husa na provázku Vladimír Hauser. Nahrávky si lze poslechnout na YouTube kanále Lipky nebo jsou ke stažení na internetové stránce projektu. Pro učitele jsme k environmentálním pohádkám vytvořili metodiku s nabídkou rozmanitých doprovodných aktivit, pedagogům jsme ji představili na akreditovaných seminářích Lipky – pracoviště Jezírko.

PODNIKAVOSTÍ K UDRŽITELNÉMU ROZVOJI ZAKARPATÍ

Lipka spolupracuje s rosošskou školou v Zakarpatské oblasti Ukrajiny již od roku 2013. Partnerem spolupráce je ZŠ a MŠ Podomí. V roce 2019 jsme se zaměřili na metodickou podporu výchovy a vzdělávání ukrajinských žáků. Právě probíhající reforma a proces optimalizace školství v Zakarpátí vyžaduje podporu, jelikož ukrajinští pedagogové nemají potřebné zkušenosti a v celé oblasti je nedostatek inspirativních seminářů i metodických materiálů. Při spolupráci jsme se soustředili na přístupy rozvíjející podnikavost ukrajinských dětí v oblasti profesní, osobní i společenské v souladu s principy udržitelného rozvoje, prohlubovali jsme komunikační dovednosti žáků, znalost jazyka českého, posilovali sebedůvěru žáků i přesvědčení o možnostech vlastním vlivu.

V roce 2019 jsme realizovali pobyt ukrajinských dětí v Podomí, kterého se zúčastnilo 12 žáků Rosošské základní školy. Žáci bydleli v 11 českých rodinách a s místními dětmi i učiteli spolupracovali na žákovských projektech. Nejrozsáhlejším z nich byl tzv. žákovský miniprojekt *Cestovateľský deník*. Ukrajinské žákyně i učitelky získávaly zkušenosti s týmovými aktivitami a s prezentací vlastní práce před veřejností. Mimo to se děti během pobytu učily hravou formou a konverzací češtinu. Místní žáci využili vlastní pracovní listy a sami se stali průvodci a uč-

teli ukrajinských kamarádů. Učitelky ze Zakarpatí se mezitím seznámily mimo jiné s českými učebnicemi.

Desetidenní kurz českého jazyka v Rosoši vedla Markéta Štauberová, jež má zkušenosti s výukou anglického jazyka pro cizince, kreativní pedagogikou i s finským vzděláváním. Kurzu se zúčastnilo 14 žákyň 8. ročníku, místní učitelka českého jazyka a zástupkyně ředitele školy. Zbývající dny v Zakarpatí využila lektorka k neformálním setkáním se žáky, rodiči i pedagogy a uspořádání besedy o finském školství.

Pro usnadnění výuky jsme rosošské škole darovali další pomůcky – příběhy pro mimočítankovou četbu, učebnice zaměřené na čtení s porozuměním, pracovní listy, bakalářskou práci o možnostech zapojení dramatické výchovy do výuky školních dětí i knihy o společné historii **Československý svět v Karpatech**. Pro zajištění kvalitnějšího pitného režimu žáků obdrželi darem dvě nerezové várnice.

Další pokračování spolupráce závisí především na zájmu vedení Rosošské základní školy I. – II. stupně a finanční podpoře projektových aktivit Kanceláří Jihomoravského kraje pro regionální spolupráci.

REKONSTRUKCE A VYBAVENÍ CENTER EKOLOGICKÉ VÝCHOVY, UČEBEN A JINÝCH ZAŘÍZENÍ PRO ÚČELY EVVO

Lipka realizuje od roku 2018 do roku 2020 v rámci podpory Národního programu Životní prostředí v aktivitě Rekonstrukce a vybavení center ekologické výchovy, učeben a jiných zařízení pro účely EVVO celkem tři projekty.

Projekt **Zázemí pro venkovní výuku pracoviště Lipky – Rychta** cílí na zkvalitnění potřebného prostoru pro venkovní výuku přímo u budovy pracoviště. Jde především o sestavení venkovní výukové pomůcky věnované tématu stromů, dále vybavení dvou venkovních výukových prostor stoly a lavicemi a o rozšíření přístřešku pro venkovní výuku. Zázemí je využíváno nejen v rámci environmentálních výukových programů pracoviště, ale i na příměstských táborech a akcích pro rodiny s dětmi a pro veřejnost.

Díky projektu **Přírodní zahrada pro terénní výuku Lipky – pracoviště Jezírko** doplňujeme a měníme prvky v naší certifikované ukázkové přírodní zahradě. Jde o vybudování venkovní učebny v podobě dřevěného týpí, vytvoření venkovní vodní badatelny se stoly a lavicemi i vybavením pro zkoumání života ve vodě, obnovu vyvýšených záhonů a zhotovení *Veverčí stezky*. Nově je v areálu pracoviště vytvořen výukový hravý prvek *Schránka chrostíka* a vyvýšené *Veverčí hnízdo*.

Cílem projektu **Zahrada pro terénní výuku Lipky – pracoviště Rozmarýnek** je zkvalitnit zázemí pro terénní výuku v zahradě. Stavba altánu se zelenou střechou se v průběhu realizace projektu a získávání potřebných povolení bohužel ukázala jako nerealizovatelná. Přesto se realizovala část projektu věnovaná hmyzímu bádání v zahradě, díky níž se dokoupily badatelské pomůcky nebo např. svěrky na výrobu hmyzích hotelů, vysadily nové stromy a pořídily dubové stoly a lavice jako zázemí pro terénní výuku.

KAPODAV – PODPORA KARIÉROVÉHO PORADENSTVÍ, PODNIKAVOSTI PRO UDRŽITELNÝ ROZVOJ A DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ V JIHOMORAVSKÉM KRAJI

Od listopadu 2017 běží projekt, ve kterém Lipka spolu s několika dalšími partnery realizuje klíčovou aktivitu „Podnikavostí k udržitelnému rozvoji JMK“. Cílem je vychovávat žáky k podnikavosti, inovativnosti a kreativitě, přičemž podnikavost není totéž co podnikání, jelikož zahrnuje řadu dovedností potřebných pro běžný život, bez ohledu na to, zda k podnikání dojde. Bonusem projektu je propojení vzdělávání k podnikavosti s osvětou pro udržitelný rozvoj a environmentálním vzděláváním.

Do projektu je zapojeno 66 škol z Jihomoravského kraje a jejich učitelé jsou vzdělávání v dlouhodobých kurzech a na jednorázových seminářích jako koordinátoři podnikavosti. Ke sdílení námětů a informací vydáváme e-mailový newsletter *Podnikavost ve škole*. V listopadu 2019 proběhla další z plánovaných konferencí s názvem „Podnikavost – příležitost k proměně vzdělávání“.

Učitelé a žáci zapojených škol jsou dále pod vedením zkušených metodiků zapojeni do 13 různorodých programů podporujících podnikavost – zaměřují se jak na finanční gramotnost a dovednosti vedoucí k podnikavosti, tak na aktivní občanství a aktivizaci žáků samotných. V rámci některých programů pak připravují a realizují žákovské týmy vlastní miniprojekty, jejichž finanční podpora je také součástí projektu. V roce 2019 bylo úspěšně dokončeno 39 miniprojektů.

JIHOMORAVSKÉ REGIONÁLNÍ CENTRUM NA PODPORU INTEGRACE CIZINCŮ II

Program Jihomoravského kraje na podporu integrace cizinců do majoritní společnosti pokračoval také v roce 2019. Lipka se do něj zapojila již pátým rokem několika typy programů. Pracoviště Kamenná uspořádalo zahradní seminář *Minizahrady*, na němž si účastníci vyrobili vlastní minizahrádky ve skleníčce, dále workshop *Letní móda s Lipkou*, jehož náplní byla výroba barefootových sandálů a zdobení plátěných tašek. Před Velikonocemi se konal také oblíbený kuchařský seminář s přípravou tradičních mazanců, jídášků nebo nádivky. Tradice a zvyky Velikonoc jsme přiblížili také žákům ZŠ Staňkova, děti si během programu vyzkoušely barvení kraslic v kurkumě, zdobení krupicí a ovesnými vločkami, výrobu motýlka z ovčí vlny či dřevěných korálků z jarního dřeva. Pracoviště Lipová v rámci projektu uspořádalo jarní příměstský tábor nazvaný *Cestování časem*. Program malé táborníky zavedl do minulosti, kde poznávali a zkoušeli dříve obvyklá řemesla jako práce s vlnou, výroba chleba, másla nebo mýdla. Letošní novinkou pro cizince byla tvořivá dílna *Chytré obaly*. Zahraniční účastníci si v ní vytvořili pytlíky na opakované balení dárků, síťované pytlíky na nákupy pečiva či ovoce, voskovaný ubrousek na balení svačiny a skleničku s bylinkovou solí. Cílem akce bylo ukázat účastníkům environmentálně šetrné možnosti balení.

EDUGARD 2019 – START ZAHRADNÍ PEDAGOGIKY V NOVÉ ZAHRADĚ U ŘEKY

Rok 2019 byl závěrečným rokem projektu Edugard a také rokem přelomovým – v květnu se po komplikované stavbě podařilo zkolaudovat *zahradu U Řeky*, čímž vzniklo vynikající zázemí pro zahradní pedagogiku v Jihomoravském kraji. V září zahradu společně slavnostně otevřeli symbolickým rozvázáním stuhy bývalý ministr životního prostředí Libor Ambrozek a děkan Pedagogické fakulty MU Jiří Němec. Z rukou předsedy spolku Přírodní zahrady Martina Charvátka převzala Lipka certifikační plaketu „Ukázková přírodní zahrada“.

Před vznikem zahrady spolupracovala na aktivitách zahradní pedagogiky a svá zázemí i vybavení provizorně poskytovala další pracoviště Lipky, zejména Lipová a Rozmarýnek, v rámci letních stáží pro studenty také Jezírko.

V roce 2019 pokračovala na Lipce pilotní vysokoškolská výuka předmětu *Přírodní zahrady* (v zimním semestru čtyři studenti, na jaře dalších sedm studentů). Proběhlo dalších 11 zahradně-pedagogických seminářů pro 136 pedagogů. Nově začaly probíhat v Lipce zahradně-pedagogické výukové programy. V první vlně šlo o programy pro školy, jež zvítězily v soutěži „Pěstuj, zkoumej, vyprávěj“ a absolvovalo je 73 žáků z ČR a 101 žáků z Rakouska (žáci škol ZŠ Ostrovačice a ZŠ Podomí se navíc jako nejlepší řešitelé soutěže zúčastnili výukového programu v zahradách Die Garten Tulln v Rakousku). V září, kdy byla zahájena sezóna v zahradě U Řeky, se zúčastnilo výukových programů dalších 257 žáků z ČR. Na pracovištích Lipová, Rozmarýnek a Jezírko absolvovalo v létě stáže zaměřené na zahradní pedagogiku šest studentů VŠ.

Zahrada U Řeky má pro zahradní pedagogiku veškeré potřebné vybavení a pro vzniklé vzdělávací programy byly vydány také materiály z Edičního centra Lipky – plakát **10 nej plevelů proti nezvaným hostům v přírodní zahradě**, **Kompostový životabudič** a pracovní listy **Ovoce a zelenina, Kdo nám byl v zahradě, Není včela jako včela, Zahrada U Řeky** (se slepou mapou) a **Origami – motýl**.

Teoretický základ i zkušenosti z pilotních aktivit od všech partnerů z ČR i Rakouska shrnuje publikace **Zahradní pedagogika: česko-rakouský vzdělávací rámec**. Celý obor představila závěrečná konference projektu v květnu 2019 ve středisku Chaloupky – Baliny u Velkého Meziříčí.

KOLEGIÁLNÍ PODPORA V SÍTI MRKVIČKA

V posledním roce tříletého projektu Kolegiální podpora byla realizována jeho závěrečná etapa v mateřských školách celé republiky. Tématem kolegiální podpory mezi pedagogy byla environmentální výchova a vzdělávání. Díky projektu se prohloubila spolupráce v jednotlivých školách – pedagogové vzájemně sdíleli nápady na výuku a vytvářeli společný dlouhodobý vzdělávací celek pro svá pracoviště. Dalším přínosem bylo také oboustranné poskytování zpětné vazby a podpora odbornými konzultantkami z Lipky.

Zapojení pedagogové vytvořili v průběhu roku své portfolio kolegiální podpory, jehož částí je sepsaný dlouhodobý vzdělávací celek, který ve školce realizovali. Právě tyto sepsané celky se v závěru projektu staly inspirací pro všechny zapojené mateřské školy, které je mohou využívat při své další práci s dětmi.

Projekt podpořilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v rámci operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání a zastřešila jej Síť středisek ekologické výchovy Pavučina.

MISTŘI KOLEGIÁLNÍ PODPORY V OBLASTI PŘÍRODOVĚDNÉ GRAMOTNOSTI

Ve třetím roce projektu do něj bylo zapojeno 46 učitelů z 10 škol z Olomouckého a Jihomoravského kraje. V průběhu roku proběhla dvě setkání se všemi aktuálně zapojenými učiteli. V srpnu 2019 se uskutečnila také letní škola pro učitele, kteří se projektu zúčastnili v předchozích letech, tedy i pro ty, kterým již podpora už skončila. Zúčastněné školy stejně jako v předchozích letech připravovaly „Otevřené akce“, při kterých je vyučování otevřeno všem, jak veřejnosti, tak rodičům i učitelům z partnerských škol.

Deset let vydavatelské činnosti oslavila Lipka rozsáhlým odborným dílem s ilustracemi Jana Dunga a nevěšedními makrofotografiemi. Kniha půdního biologa a ekologa Ladislava Mika **Život v půdě** s podtitulem **Příručka pro začínající půdní biology** se úspěšně prodává i v několika knihkupectvích nakladatelství Academia a oslovuje nové, odborněji zaměřené čtenáře.

Druhým mimořádným vydavatelským počinem se staly **Kamínky na cestě** – inspirační karty s citáty o přírodě a lidech. Vznikly u příležitosti desátého výročí otevření pracoviště Kamenná a mezi našimi typickými vzdělávacími materiály jsou mimořádné tím, že nepomáhají při objevování přírody kolem nás, nýbrž té přírody, kterou nosíme uvnitř v sobě.

Do třetice nejdůležitějších novinek patří dobrodružné příběhy s environmentální tematikou pro předškolní děti **Dobrodružství Toly, Poly a Rošťáka**. Je to poprvé, co jsme ke knížce vytvořili i její audioverzi. Cenná je také mezinárodní spolupráce s polskými a slovenskými kolegy, kteří se na její tvorbě podíleli. Učitelům a dalším zájemcům o hlubší práci s tématy je navíc volně k dispozici metodika v elektronické podobě (viz též kap. Kids for Eco-Action).

Nabídka titulů se v roce 2019 rozrostla také o několik cizojazyčných: dva slovenské překlady oblíbených vějířů, jedno anglické provedení didaktické hry a česko-německé metodické materiály do přírodní zahrady.

PŘEHLED VYDANÝCH MATERIÁLŮ

NOVINKY

- ✦ **Život v půdě. Příručka pro začínající půdní biology** (Ladislav Miko) – odborná a přitom i laikům přístupná exkurze do světa pod povrchem půdy, s mnoha dokonalými ilustracemi i makrofotografiemi
- ✦ **Kamínky na cestě** (Helena Nováčková) – **inspirační karty o přírodě a lidech**, do výuky i pro potěšení
- ✦ **Jak roste lípa** (kolektiv Lipky) – didaktické pěťivrstvé puzzle o vývoji lípy
- ✦ **Zeleninové triomino** (Dana Křivánková) – hra na principu domina, z níž se dozvíte o zelenině mnohem víc, než jen jak vypadá na talíři
- ✦ **Ze záhonu na talíř** (Dana Křivánková) – dvojdílné pevné desky s obrázky bylinek a možnostmi jejich použití
- ✦ **Studenti pro Jihomoravský kraj 2019** (Jana Frödová, ed.) – sborník anotací studentských diplomových a bakalářských prací o přírodě, krajině a environmentálně příznivém životním stylu

- ✚ **I could eat you up** – anglický překlad didaktické hry **Žeru tě!**
- ✚ **Užitečná burina** – slovenský překlad malého atlasu **Užitečné plevele**
- ✚ **Hmyz v prírodnej záhrade** – slovenský překlad malého atlasu **Hmyz v přírodní zahradě**

PUBLIKACE VYDANÉ V RÁMCI PROJEKTŮ

Kids for Eco-Action

- ✚ **Dobrodružství Toly, Poly a Rošťáka. I malí můžou pomáhat přírodě** (kolektiv Lipky) – šest dobrodružných příběhů s environmentální zápletkou pro předškolní děti, včetně audioverze a metodiky pro učitele

EDUGARD

- ✚ **10 nej plevelů proti nezvaným hostům v přírodní zahradě / 10 top Unkräuter gegen ungebetene Gäste im Naturgarten** (Dana Křivánková) – dvojjazyčný plakát pro milovníky přírodních postupů při ochraně zahrady
- ✚ Pracovní listy k výukovým programům: *Není včela jako včela, Kdo nám bydlí v zahradě, Přírodní zahrada, Origami s motýly pro čtyři roční doby, Zahrada U Řeky*

CIVIS: Zaostřeno na občanské a sociální kompetence

- ✚ **Venkovní výuka. Metodika pro učení přírodou** (kolektiv pedagogů Lipky) – podrobná metodika pro učitele
- ✚ **Akční výzkum v profesním rozvoji učitelů** (Martina Holcová, Jan Trávníček, Jiří Vorlíček) – elektronická publikace popisující akční výzkum jako prostředek sebereflexe výuky učitelů
- ✚ **Vývojové kontinuum** (Hana Mikulicová a kol.) – sada vzdělávacích cílů pro odpovědné jednání k přírodě a lidem

Erasmus+

- ✚ **Jak na ekologické zahradničení** (Dana Křivánková) – příručka s osvědčenými metodami pro učení dospělých
- ✚ **Zeleninové triomino** (Dana Křivánková) – hra na principu domina

Dvakrát ročně Lipka vydává zpravodaj o životním prostředí **Jihomoravské ekolisty**.

Ekopublice 2019 vévodila tematika lesů

Slavnostní udělení cen za environmentální publicistiku s názvem Ekopublika 2018 proběhlo v rámci konference **Nasucho** konané 10. října 2019. Ekopubliku letos potřeť společně uspořádaly čtyři organizace: **Kulturní noviny**, **Nadace Veronica**, **Katedra environmentálních studií FSS MU a Lipka**. Snahou organizátorů je podpořit schopné novináře ochotné psát o environmentálních rizicích lidského počínání fundovaně a zároveň srozumitelně pro širokou veřejnost. Administrátorem Ekopubliky je Lipka.

Z více než 40 textů, které byly nominovány, vybrala porota složená z novinářů, odborníků a významných osobností šestici článků, které byly oceněny. Malou a Velkou Ekopubliku si odnesli rovnou tři autoři. **Jan Skalík**, který pro Českou pozici napsal článek oceněný Malou Ekopublikou – *Hluboký zásek v Bělověžském pralese je poučením i pro české lesy* a autorská dvojice **Adéla Skoupá a Martin Biben** si za článek *Lesní hřbitov Jeseníky* odnesla Velkou Ekopubliku.

V okolí všech brněnských pracovišť Lipky se nacházejí krásné certifikované ukázkové přírodní zahrady, které využíváme nejen jako zdroj přírodních materiálů pro tvoření nebo bylinek a koření pro vaření, ale především jako místo pro výuku a programy pro děti i dospělé. Důkazem, že inspirují nad rámec organizace, je jejich zařazení do sítě ukázkových zahrad na webové mapy (www.dozahrad.cz; <https://www.facebook.com/dozahrad.cz>) upozorňující na vzkvétající zahradní turistiku. Zahrady Rozmarýnku, Lipové, Jezírka i Kamenné se tak octly ve společnosti zahrad botanických, zámeckých, univerzitních, historických i moderních jako rovnocenný partner, který má návštěvníkovi co nabídnout.

Také v roce 2019 pomáhala Lipka pomocí konzultací a certifikací přírodních zahrad ve školách i sociálních zařízeních napříč celou republikou. Svými zkušenostmi a náměty Lipka přispívá již třetím rokem ke tvorbě specializované přílohy časopisu Bedrník Školní zaHRAdA. Letošním tématem byly živly na zahradě i ve výuce.

Zahrady Rozmarýnku, Lipové a Jezírka se prezentovaly v rámci *Víkendu otevřených zahrad*. Každoroční červnová akce přejatá z Velké Británie nabídla veřejnosti komentované prohlídky i aktivity pro děti.

V roce 2019 byl dobudován bezbariérový přístup k zahradě U Řeky z ulice Kamenná. Díky tomu mohla být zahrada slavnostně otevřena nejenom pro výuku, ale také pro veřejnost. Kromě výukových programů zaměřených na podporu biodiverzity v zahradě zde proběhla celá řada zahradních seminářů pro pedagogy v rámci projektu EDUGARD. Po jeho ukončení se semináře konaly i pro zájemce o přírodní zahradničení z řad nepedagogů.

Ponevadž Lipka chce být pomocníkem a rádcem v oblasti praktického environmentálního přístupu také v době stále silněji se projevujících změn klimatu, všechna pracoviště na svých zahradách realizují příklady dobré praxe v oblasti adaptačních a mitigačních opatření.

Lipová se zaměřila na ukázky úsporných opatření při výsadbě stromů a následné péči o ně. Zahrada Rozmarýnku je ukázkou využití permakulturního designu, kde se s akumulací a redistribucí vody počítá již od samého počátku. Zadržet vláhu v půdě pomáhají např. osázené swejly a plošné mulčování. Na Jezírku vybudovali ukázkový štěrkový záhon s vytrvalými květinami, jež mají minimálními nároky na závlahu i údržbu. V zahradě U Řeky jsou k vidění funkční zelené střechy, štěrkové záhony, mulčovaná zelenina, ale především jednoduchý systém k zadržení dešťové vody v nádržích, jezírku a dešťovém záhonu. Díky dotaci OŽP MMB byla dokončena rekonstrukce vnitrobloku na Kamenné 20, kde vznikl další typ dešťového záhonu, tentokrát se spodním přítokem. Hledáte inspiraci? Přijďte se podívat na Kamennou, jak se sklízí déšť.

Kromě výnosů z vlastní činnosti tvořily hlavní zdroj příjmů Lipky v roce 2019 dotace od Jihomoravského kraje, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, statutárního města Brna a dotace z fondů Evropské unie včetně přeshraničního projektu AT/CZ.

Během roku 2019 začala Lipka realizovat projekt z OPVV: Cestou vývojového kontinua, dále pak projekt ze Státního fondu životního prostředí Venkovní učitel a projekt Šablony II. Dokončila realizaci projektů z fondů Evropské unie: projektu Mobility osob z programu Erasmus a projektu S přírodou k vzájemnému porozumění zařazeného také v programu Erasmus +.

Peníze z projektů umožnily Lipce realizovat velké množství seminářů pro učitele, jednodenních i týdenních výukových programů pro děti, dovybavení pracovišť výukovými pomůckami a navázání vztahů s organizacemi v zahraničí pro vzájemnou výměnu zkušeností.

Konečná rozvaha

AKTIVA	2019
1. Hmotný investiční majetek	
- stroje a zařízení	2 068 619
- budovy	66 596 172
- pozemky	11 498 571
- nedokončené investice	3 105 958
HIM celkem	83 269 320
2. Nehmotný majetek	196 663
3. Oběžná aktiva	
- pohledávky	16 591 047
- nedokončená výroba	31 653
- materiál a zboží na skladě	1 868 392
4. Finanční majetek	
- pokladna	137 801
- běžný účet	18 006 439
- ceniny	-
5. Přechnodné účty ak.	
Oběžná aktiva celkem	36 635 332
AKTIVA CELKEM	120 101 315

PASIVA	2018
VLASTNÍ ZDROJE	
1. Majetkové fondy	
- fond dlouhodobého majetku	83 423 082
Majetkové fondy celkem	83 423 082
2. Finanční fondy	
- fond odměn	217 399
- fond sociální	710 896
- fond rezervní	12 790 987
- fond reprodukce inv. majetku	800 350
Finanční fondy celkem	14 519 632
3. Hospodářský výsledek	615 206
CIZÍ ZDROJE	
1. Krátkodobé závazky	
- závazky z obchodního styku	1 380 702
- závazky k zaměstnancům	2 297 500
- závazky k soc. zabezpečení	1 138 468
- daňové závazky	417 585
- krátkodobé úvěry	3 134 298
- DPH	226 998
Krátkodobé zálohy	241 500
Jiné závazky	4 940
Celkem	8 841 991
2. Dlouhodobé zálohy	12 169 914
2. Dohadné účty pasivní	35 074
3. Výnosy příštích období	496 416
PASIVA CELKEM	120 101 315

Přehled výnosů a nákladů		
VÝNOSY	2019	
	hlavní činnost	hosp. činnost
	Kč	Kč
Provozní dotace od ÚSC a EU	44 486 908	-
z toho: transfery odpisů	2 211 756	-
Výnosy z vlastní činnosti	13 354 294	3 141 225
z toho:		
- tržby z prodeje zboží	-	2 103 121
- tábory, kurzy, kroužky	6 164 965	-
- výukové programy	4 906 548	-
- prodej služeb	2 266 231	598 676
- tržby z pronájmu	16 550	439 428
Ostatní výnosy celkem	58 201	3 492
z toho:		
- použití fondů	-	-
- ostatní výnosy	38 432	3 492
VÝNOSY CELKEM	57 899 403	3 144 717
NÁKLADY	2019	
	hlavní činnost	hosp. činnost
	Kč	Kč
Spotřeba materiálu	5 529 000	232 441
Spotřeba energie	803 581	39 884
Nákup zboží	-	867 837
Opravy a udržování	258 117	5 522
Cestovné	429 335	6 504
Ostatní služby	7 151 859	242 202
Mzdové náklady	30 693 106	787 177
Zákonné sociální pojištění	9 307 128	278 299
Úroky	60 837	-
Kurzové ztráty	26 319	-
Odpisy	3 461 538	-
Ostatní náklady	173 844	1 576
Daň z příjmů	-	72 808
NÁKLADY CELKEM	57 894 664	2 534 250
Hospodářský výsledek	4 739	610 467
Zisk		615 206

ŘEDITELSTVÍ

Mgr. Hana Korvasová (1,0)
ředitelka

Ing. Lenka Appelová (1,0)
zástupkyně ředitelky

Mgr. Amálie Čípková (0,6)
PR manažerka

Ing. Michala Hustá (0,7)
administrativní pracovníce

Bc. Jaromíra Kamenická (1,0)
mzdová účetní

Mgr. Lenka Kopáčová (0,6)
odborná pracovníce

Ing. Aleš Máchal (0,4)
lektor

Anna Novotná (0,5)
odborná pracovníce

Bc. Šárka Patermannová (0,6)
administrativní pracovníce

Markéta Šenková (0,4)
účetní

Ing. Iva Vladíková (0,5)
účetní

RNDr. Dáša Zouharová (0,4)
lektorka

Mgr. Helena Žvaková (1,0)
účetní

LIPOVÁ

Mgr. Alena Uhříčková (1,0)
vedoucí pracoviště

Vladimír Beran (0,7)
správce

Mária Jakůbková (0,5)
uklízečka

Mgr. Blanka Jírů (1,0)
pedagožka

Jarka Siničáková (0,6)
asistentka vedoucí pracoviště

Mgr. Lenka Šimková (1,0)
pedagožka

Bc. Pavlína Veselá (1,0)
pedagožka

Mgr. Kateřina Vrtalová (1,0)
pedagožka

Mgr. Markéta Zajícová (1,0)
pedagožka

ROZMARÝNEK

Ing. Martin Šrom (1,0)
vedoucí pracoviště

Mgr. Kateřina Borovinová (0,5)
administrativní pracovníce

Michaela Bulová (0,5)
uklízečka

Bc. Petr Fiala (1,0)
pedagog

Olga Horová (0,5)
kuchařka

Irena Koláčná (1,0)
administrativní pracovníce

Mgr. Petra Nejezchlebová (1,0)
pedagožka

Mgr. Silvia Neslušanová, Ph.D.
(1,0)
pedagožka

Ing. Jana Němcová (0,6)
pedagožka

Mgr. Ivana Plíšková, DiS. (0,8)
pedagožka

Mgr. Eva Segetová (0,8)
administrativní pracovníce

Mgr. Jana Schwarzová (1,0)
pedagožka

Mgr. Karolína Svobodová (0,5)
pedagožka

Mgr. Lucie Vladová (1,0)
pedagožka

RYCHTA

Mgr. Zdeňka Jičínská (1,0)
vedoucí pracoviště

Mgr. Jana Halúzová (0,9)
pedagožka

Ivana Kaňová (0,3)
uklízečka

Mgr. Vladislava Kolářová (1,0)
pedagožka

Mgr. Michael Král (1,0)
pedagog

Marcela Krátká (1,0)
kuchařka

Vlasta Kučerová (1,0)
kuchařka

Mgr. Martina Macků (1,0)
pedagožka

Jitka Vágnerová (1,0)
vedoucí provozu

Mgr. Anna Veselá (1,0)
pedagožka

Jitka Worbisová (1,0)
kuchařka

Bc. Martin Záruba (1,0)
pedagog

JEZÍRKO

Mgr. Pavlína Žilková (1,0)
vedoucí pracoviště

Mgr. Ingrid Boučková (1,0)
vedoucí provozu

Mgr. Veronika Brázdilová (0,7)
administrativní pracovnice

Mgr. Světlá Froncová (1,0)
pedagožka

Mgr. Eva Kazdová (0,7)
pedagožka

Ing. Iva Křenovská (1,0)
pedagožka

Ing. Petr Laštůvka (1,0)
správce sítí

Ing. Bc. Jan Libus (0,5)
pedagog

Jarmila Macháčková (0,75)
asistentka vedoucí pracoviště

Mgr. Roman Maxa (1,0)
pedagog

Kateřina Novotná (1,0)
kuchařka

Mgr. Jakub Opršal (1,0)
pedagog

Ing. Jana Pavlíčková (1,0)
pedagožka

Ing. Bc. Jaroslav Slepíčka (1,0)
pedagog

Dana Zelenková (0,5)
kuchařka

KAMENNÁ

Mgr. Jiří Vorlíček (1,0)
vedoucí pracoviště

Ing. Josef Bárta (0,2)
odborný pracovník

Bc. Renata Čechová (0,3)
lektorka

Mgr. Jana Dvořáčková (0,8)
manažerka projektu

Mgr. Barbora Dvořáková (0,2)
odborná pracovnice

Mgr. Pavla Ehlová (1,0)
pedagožka

Mgr. Jana Frödová (1,0)
manažerka projektů

Ing. Zuzana Galle (0,6)
pedagožka

Mgr. Petr Horák (0,1)
programový pracovník

Ing. Ludmila Chmelíková (1,0)
pedagožka

Mgr. Petra Koppová (0,25)
odborná pracovnice

Ing. Dana Křivánková (1,0)
lektorka

Lyubov Lemak (1,0)
kuchařka

Mgr. Jitka Martínková (0,5)
administrativní pracovnice

Bc. Kamila Marušková (0,9)
správkyňe

Mgr. Hana Mikulicová (1,0)
lektorka

Ing. Veronika Neckařová (1,0)
zástupkyně vedoucího
pracoviště

Mgr. Jiří Nešpor (1,0)
pedagog

NA OBSAH

Mgr. Helena Nováčková (1,0)
pedagožka

Mgr. Hana Pivečková (0,5)
projektová pracovnice

Rostislav Smítal (0,8)
administrativní pracovník

Ing. Petra Štěpánková, Ph.D.
(0,5)
pedagožka

Ing. Bc. Pavla Švecová, DiS. (0,7)
projektová pracovnice

RNDr. Jan Trávníček (0,3)
projektový pracovník

MgA. Jana Viktorinová (0,5)
administrativní pracovnice

Na rodičovské dovolené nás podporují tyto kolegyně: Mgr. Lenka Babáčková, Mgr. Pavlína Dostalíková, Ing. Kateřina Laštůvková, Ing. Jana Májková, Mgr. Adéla Nešporová, Mgr. Michaela Rychtecká, Bc. Veronika Šromová.

Výroční zpráva Lipky 2019

Autoři textů a fotografií: zaměstnanci Lipky

Redakce: Amálie Čípková

Jazykové korektury: Aleš Máchal

Sazba: Jana Zbirovská

Vydala Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání Brno, příspěvková organizace
www.lipka.cz

Brno 2020

WWW.LIPKA.CZ